



۲۰۲۱/۰۴/۰۳

پروفیسور محمد بشیر دودیال/ مختصات افغانستان، بخش: نخبگان و مشاہیر

معرفی گلنار بیگم در دافغانستان لوی قاموس

مرحومه- مغفوره گلنار بیگم آواز خوان محبوب و مشهور بود که در سال ۱۹۴۲ م. در ولایت کنر افغانستان چشم به



جهان گشوده بود. نام پدرش گل محمد بود. گل محمد یک شخص دهاتی محل بود. گلنار بیگم در سن خوردهسالی در محافل عروسی در مجالس زنان محل بعضاً آهنگ های محلی میخواند. در آن زمان پشاور یکی از مناطق افغانستان بود و ازینرو رفت و آمد اهالی بدون کدام مشکل بشکل عادی و بسیار زیاد بود. از همین رو پدر گلنار بیگم، گل محمد باخانواده خود به منطقه مردان شهبازکلی با خانواده اش رفته و به کاروبار پرداخت. درین زمان در سرزمین بزرگ هندوستان هنر، هنرمند، رادیو، تولید فلم و موسیقی علاقمندان فراوان داشت. در همین زمان او همکاری اش را بارادیو پشاور آغاز کرد. بعداً هنگامیکه یکتعداد هندوستان و هنرپروان ان منطقه مانند حمزه شینواری وسایرین به ساختن فلم های به زبان پشتو پرداختند، گلنار بیگم هم به رادیو و هم برای فلم آهنگ کمپوز کرد و به صدای گیرای خود سرود که تعداد آنان بیشتر از هزار آهنگ است. هنر او علاقمندان فراوان داشت. تا امروز بیشتر مردم به این باور اند که صدای دلنشین گلنار بیگم در منطقه مثل ومانند ندارد. زیادتیر روابط او با هنرمندان وکارکنان رادیو پشاور بود، از همین رو با دلاور خان که برادر یک هنرمند دیگر رادیو پشاور، یعنی گوهر بیگم بود عروسی نمود. ولی بنا بر رسوم اجتماعی آن زمان گلنار بیگم هیچگاه

نخواست به نام خودش مشهور و طور علنی آواز بخواند، از همین رو در چادری به ستدیو میرفت.

شاعر نامدار زبان پشتوشادروان غازي سیال که شناخت کافی با خانواده گلنار بیگم داشت، در نوشته هایش نگاشته که گلنار بیگم در چادری به رادیو میرفت و هیچکس رویش را ندیده بود. غازی سیال درمورد هنر این هنرمند و خاطراتی ازو کتاب جدا گانه یی زیر نام “د سندرو روح” تحریر وچاپ نموده است. در آن دوران رادیو افغانستان نیز آهنگهای این هنرمند را نشر می نمود، ولی در رادیو تلویزیون ملی هیچ آهنگی را ثبت نه نموده است. زمانی که طی سالیان ۵۸-۱۳۵۷فلمهای بی شماری از پشاور وارد سینماهای افغانستان، خصوصاً شهر کابل گردید، مردم باعلاقه ی فراوان از انها استقبال نمودند، بیشتر آهنگهای این فلمها به صدای گلنار بیگم بود، ازینرو مردم او را بیشتر شناختند. یکی از آهنگایش چنین است:

زه انتظار کومه ستا د سترگو

ولی پناه شوی ته زما د سترگو

این آهنگ بعداً توسط هنرمند محبوب کشور ما میرمن قمرگل و بعداً هم توسط وجیهه رستگار کاپی خوانی شد. گلنار بیگم بتاریخ اول اکتوبر سال ۱۹۹۵ م. وفات و در منطقه ی بنو در ایالت پشتونخا بخاک سپرده شد. جنت فردوس نصیب

اش

روحش شاد و بهشت برین مکانش باد .



اروا بناده گلنار بیگم د پشتو یوه نامتو او مشهوره سندر غاړې وه چې په ۱۹۴۲ زیږدیز کال کې یې دافغانستان په کونړ کې نړۍ ته سترگې پرانیستی دی. د پلار نوم یې گل محمد و. گل محمد یو کلیوال سړی و، گلنار بیگم به وړوکوالی د واده مراسمو کې د کلی دښځو په بنادۍ کې لږ لږ سندرې ویلې. هغه مهال پېښور د افغانستان یوه برخه وه او تگ راتگ ډیر اوږته له کومې ستونزې او ډیر عادی و. د گلنار بیگم پلار او ټوله کورنۍ دهغې د ماشومتوب پرمهال د پښتونخوا د مردان شهباز گرهي سیمې ته کډه کړې وه. پلار یې همالته په کاروبار بوخت شو. دا وخت د لوی هندوستان په نیمه وچه کې هنر، هنرمند، رادیو، فلم جوړولو او د موسیقۍ اوریډو ډیر مینه وال لرل، نو همدا وخت گلنار بیگم رادیو سره همکاری پیل کړه.

کله چې وروسته بیا د حمزه شينواری په شان دهنر مینه والو او خدمتگارو د پښتو فلم ته هم پاملرنه وکړه نو گلنار بیګم هم د راډیو او هم د پښتو فلمونو لپاره په زرګونو سندرې وویلې او تر ننه د پښتو موسیقۍ مینه وال په دې خبره یوه خوله دې چې په ښځینه سندرغاړو کې د گلنار بیګم په څیر خور اواز تر اوسه بل هیچا نه دی لرلی. دهغې ناسته ولاړه د پېښور د راډیو له کارکوونکو او هنرمندانو سره وه، نوځکه یې د پښتونخوا په بنو سیمه کې د تیر وخت د یوې تکره سندرغاړې، ګوهر بیګم له ورور دلاور سره واده وکړ. د پښتنې ماحول د روایاتو له مخې یې نه غوښتل نوم یې ډیر مشهور شي او د سندرغاړې په توګه وپېژندل شي، نو ځکه یې سندرې بیخي په پرده کې وېلې. وتلی شاعر ارواښاد غازي سیال چې د گلنار بیګم له کورنۍ سره یې له نږدې پېژندګلوی درلوده، وايي؛ هغه چې به د سندرو ریکارډینګ ته ریډیو یا دفلم سټوډیو ته تلله نو په بورقه (چا دري) کې به تلله او هیچا به یې مخ نه لیده. ارواښاد غازي سیال سره د گلنار بیګم دهنرۍ فعالیت ډیرې په زړه پورې خاطري خوندي دي، هغه په کوزه پښتونخوا کې د گلنار بیګم د ژوند او هنر په اړه یو کتاب هم لیکلی دی چې “د سندرو روح” نومېږي. دافغانستان راډیو هم د گلنار بیګم سندرې نشرولې، خو په ملی تلویزیون کې یې کومه سندره نده ثبت شوې. کله چې په ۵۸-۱۳۵۷ ل. کلونو کې افغانستان ته د پېښور زېږت زیات فلمونه راغلل او خلکو په مینه کتل، نو زیاترو کې یې سندرې د گلنار بیګم په غږ کې وې، همدا وخت خلکو تر پخوا هم زیاته وپېژنده او له اواز سره یې د خلکو علاقه زیاته شوه. د دې ډیوي سندرې مطلع داسې ده:

زه انتظار کومه ستا د سترګو

ولې پناه شوې ته زما د سترګو

دغه سندره وروسته بیا میرمن قمرګل او وروسته میرمن وجیهې رستگار هم په نوی طرز راډیو افغانستان کې ثبت کړه. گلنار بیګم د ۱۹۹۵ زېږدیز کال داکتوبر په لومړۍ نېټه وفات شوې او دکوزې پښتونخوا په بنو سیمه کې خاوروته سپارله شوې ده.

ارواح دی ښاده او فردوس جنت دی ځای وې.



د پاڼو شمېره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راټولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ